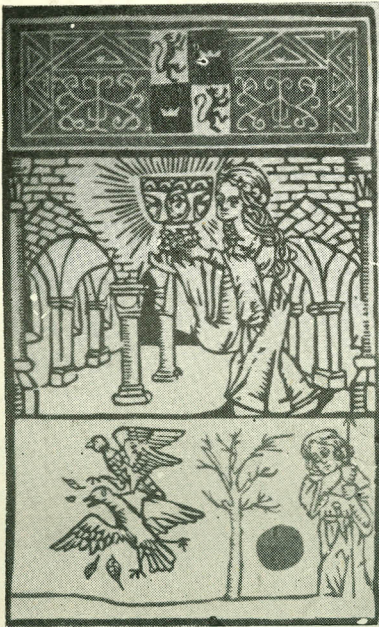

Az Alföld Képcsarnoka

GYULAI LÍVIUSZ

Látni a művészt – in statu nascendi – hogyan alakul, formálódik az első komoly lépéstől kezdve a kibontakozásig: izgalmas élmény a művészettörténésznek is. Gyulai Líviusz esetében ilyen jelenség előtt állunk. 1937-ben született, Baróton, Háromszék megyében, e sorok írásakor tehát még a harmincadik évét sem töltötte be. 1956–62 között végezte a Képzőművészeti Főiskolát s mesterei – Csanádi András, Fónyi Géza, Ék Sándor, Kmetty János – közül különösen az utóbbi előadásaira emlékszik vissza gyakran, a szakmának, a mesterségnek arra a komoly művészethez nélkülözhetetlen légkörére s ennek hőfokára, amely nélkül értékes műalkotás létre sem jöhet.

A Főiskola elvégzése után egy év sem múlt el, de ő máris egyik figyelemreméltó alakja az új magyar grafikának. Pedig mind ez ideig alig tudott nyugodtan dolgozni. Szerb Antal: A királyné nyakláncához a rézkarc illusztrációkat egy hét alatt kellett elkészítenie. Illusztrálta Calvino: Eleink, Sremac: Paphaború, Ilf–Petrov: Elsőpró egyéniség, Biehler: Bonifác s Vargha Domokos: Kutyafulűek c. könyvét, 1966 folyamán színes linókat készített középkori versekhez, köztük Villonhoz és Fejes Endre novelláihoz. – (S e négy évbe beletartozik egy itáliai és angliai kiruccanás is. Az itáliai nyolc napos tanulmányút igen erős – s mindmáig felbonthatatlan összehatást gyakorolt rá, amely idővel nyilván átáramlik művészetébe is. Mindeddig azonban inkább az *angliai* útja bizonyult hatásosabbnak, ami azért

is érdekes, mert ez a világ egyszerre konzervatív és modern s ebből a feszültségből termékenyítő szikrák érik azt, aki nyitott lélekkel fordul a történelmi múlt és a színes jelen dolgaihoz. Anglia óriási régiségboltként tárult elébe, ahol a múlt időleg s történetileg nagyobb, mint a jelen.) Az angol színház magas színvonala éppúgy megragadta, mint Shakespeare háza műzeumi értékeivel, vagy a táj félelmetes színessége, amely hazai és nemzetközi motívumokból tevődik össze s amely ezért az egész világot elibe varázsolta. Hozzá képest Róma, Assisi, Firenze egyelőre csak főszegecs látvány, amihez nyúlni ma még szentségtörés lenne.

Művészi látását a humor és groteszk iránti érzék jellemzi. Karakterizáló képessége, amely máris erős, idővel bizonyára tovább mélyül s ha ennek arányában találja meg a hozzá illő egyéni formát, nem lehet kétségünk művészi kiteljesedése felől. Sremac könyvének a szatirikus rajzai, lelket láttatóbbak és elmélyültebbek, mint az Ilf–Petrov-hoz készült rajzai. A Kutyafulűek apróbb rajzai inkább gyakorlatok, bár ő egész eddigi munkásságát stúdiumként fogja föl, ami egyéniségét még rokonszenvesebbé teszi. A hivatás előtti alázat, a póztól mentes magatartás egyik biztosítéka a tehetségének. A társadalom iránti felelősségét nemcsak érzi, hanem művészi eszközeivel tettekkel is kifejezi.

A lipcsei könyvillusztrációs pályázaton 1964-ben Brecht illusztrációira díjat kapott, 1966-ban meghívásos alapon résztvett a Brünni Nemzetközi Grafikai Biennálén. Önálló kiállításon 1966-ban mutatkozott be a Dürer teremben.

SZÍJ REZSÓ